

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

16 чэрвеня 2016 года, № 9 (2156)

Маладыя супрацоўнікі радыююцца пасведчаннем дзяржаўнага ўзору разам з прарэктарам БДУ Аляксеем Данільчанкам

ШКОЛА ЛІДАРА

Моладзі – перспектывы!

Адмысловую праграму павышэння кваліфікацыі «Усе трэнды сучаснага лідара», якая разгортвалася з 24 мая па 8 чэрвеня, завяршылі 70 супрацоўнікаў універсітэта.

Першая школа лідара праходзіла ў чэрвені 2013 года, але сёлета на курсы набралі не толькі прафесарска-выкладчыцкі склад, але і прадстаўнікоў структурных падраздзяленняў. Далучыліся супрацоўнікі медыяцэнтра, фундаментальнай бібліятэкі, цэнтра інфармацыйных тэхналогій, Галоўнага ўпраўлення эканамічнай і інвестыцыйнай дзейнасці, упраўлення выхаваўчай работы з моладдзю і інш.

Слухачы або складаюць так званы «кадравы рэзерв», або толькі рэкамендаваны туды як перспектывныя супрацоўнікі. То бок яны могуць у любы момант заняць кіраўнічыя пасады ва ўніверсітэце. Таму ўпраўленне кадрў БДУ на базе ФМА зладзіла спецыяльную школу, каб падрыхтаваць будучых лідараў, дапамагчы ім цікава і незвычайна павысіць кваліфікацыю.

Адукацыяй слухачоў займаліся знакамтыя ў прафесійных колах бізнес-трэнеры, топ-менеджары беларускіх кампаній і выкладчыкі БДУ. Майстар-клас «Кіраванне праектамі», для прыкладу, вёў **Сяргей Гарэлік**, намеснік дырэктара па развіцці і кіраванні праектамі групы кампаній «А-100», інтэрактыўны семінар «Эфектыўная

праца і ўзаемадзеянне ў камандзе» – **Міхаіл Лях**, сертыфікаваны трэнер Міжнароднай асацыяцыі коўчаў, практыкум «Іерархія лідарскіх стыляў і рыс характару» – **Алег Радзюк**, дацэнт кафедры агульнай і клінічнай псіхалогіі БДУ – усяго каля дзесяці чалавек.

Карэспандэнт газеты «Універсітэт» паназіраў за завяршэннем праграмы. У 9 гадзін раніцы 8 чэрвеня пачаўся заключны семінар «Прыцягненне персаналу» **Сяргея Прыходзькі**, дырэктара па рабоце з персаналам ЗАТ «Альфа-Банк». За партамі сядзелі па большасці слухачкі. Мужчын па самым аптымістычным падліку недзе каля чвэрці. Цікава, няўжо кіраванне ўніверсітэтам у будучыні адыдзе прыгожай палове? Пакуль сярэд дэканаў факультэтаў няма аніводнай жанчыны.

На працягу семінара **Сяргей Прыходзька** распавядаў, чым адрозніваецца работнік ад супрацоўніка і як зрабіць, каб людзі прынялі місію кампаніі як сваю асабістую. Таксама выкладчык спыніўся на рысах, па якіх можна яшчэ на этапе сумоўя выявіць незацікаўленага супрацоўніка, і шмат яшчэ на чым іншым. Семінар працягваўся болей за гадзіну. Напрыканцы слухачы задавалі разнастайныя пытанні.

Удзельнікі курсаў хадзілі на заняткі з 24 мая, два тыдні, адначасова працавалі на сваіх асноўных месцах працы. Цяпер ім засталася пайсці ва ўніверсітэцкі дворык, там арганізуюць флэш-моб і атрымаюць свае пасведчанні дзяржаўнага ўзору.

Праграма курсаў павышэння кваліфікацыі складалася з прыцэлам на «навучанне дзеяннем». Гэта досыць нестандартны падыход да адукацыі. Удзельнікі спачатку прайшлі анкетаванне, каб выявіць свае лідарскія здольнасці. Заняткі былі максімальна нефармальнымі, нязмушанымі. Слухачы прайшлі камунікатыўную гульню, прысутнічалі на аглядзе праграмнага забеспячэння. Карацей, атрымаўся гэткі «адукацыйны мадэрн». Рыхтавалі будучых кіраўнікоў па такіх напрамках, як базавыя навыкі кіравання, дзелавыя камунікацыі кіраўніка, дэлеганне паўнамоцтваў і размеркаванне адказнасці, прыняцце кіраўнічых рашэнняў, камандная праца, эмацыйны інтэлект.

Марыка Баранова, выкладчык рускай мовы як замежнай, ФМА: «Мне падаецца, што крэатыўная адукацыя – гэта цікава і карысна. Людзі стамляюцца на працы. Ім хочацца вучыцца чамусьці новаму. Асабліва спадабалася тое, што некаторыя выкладчыкі ўдзельнічалі ў рэальных праектах. І яны дзеляцца з намі рэальным вопытам, распавядаюць пра рэальныя кампаніі, пра тыя праекты, стартапы, якія яны рабілі».

Дзмітрый Марушка, загадчык кафедры эканамічнай інфарматыкі, ЭФ: «Асабліва хочацца адзначыць майстар-клас «Кіраванне праектамі» (**Сяргей Гарэлік** – заўв. рэд.) і «Базавыя навыкі кіравання» (**Дзмітрый Лук'янаў**, дацэнт кафедры агульнай і клінічнай псіхалогіі БДУ – заўв. рэд.). Менавіта гэтыя выкладчыкі, на мой погляд, праявілі максімальны ўзровень

крэатыўнасці. Яны імкнуліся ўцягнуць усіх слухачоў у навучальны працэс. Нарэшце, у іх атрымалася пабудаваць міжасабовую камунікацыю, стаць нам бліжэйшымі адзін да аднаго. Хочацца адзначыць нязмушаную форму выкладання. Досыць складаны матэрыял падаваў простай мовай. Лекцыі былі жывыя, практыка-арыентаваныя, і назіралася максімальная зацікаўленасць слухачоў».

Флэш-моб ва ўніверсітэцкім дворыку ўяўляў сабой фітнэс-танец «Зумба», які прафесійна правяла выкладчык ФМА **Вольга Шыманская**. Спачатку смешна было глядзець, як выкладчыкі, загадчыкі кафедраў танчаць з сур'ёзнымі тварамі, імкнучыся запомніць парадак рухаў. Але потым у іх пачало атрымлівацца, твары сталі менш заклапочаныя, а рухі неблагія і больш-менш сінхронныя. Арыгінальны спосаб завяршаць курсы, тым больш што слухачы ў асноўным не старэйшыя за 35 гадоў. А ад кіраўніцтва ўніверсітэта сказаць добрыя словы прыйшоў **Аляксей Данільчанка**, прарэктар па вучэбнай рабоце: «Віншую з заканчэннем школы лідара. Спадзяюся, што атрыманыя веды вы зможаце выкарыстаць на практыцы ў сваіх калектывах, што вы будзеце сапраўды ініцыятыўнымі, крэатыўнымі, прыгожымі лідарамі. Вы наш гонар. Мы робім стаўку на моладзь і чакаем ад вас аддачы, каб наш універсітэт прасоўваўся ў міжнародных рэйтынгах і каб усе ведалі, што БДУ – найлепшая ВНУ краіны!»

Віталь АРЭШКА

У нумары:

АД РУКАПІСУ ДА ТЫРАЖУ

Гутарка з начальнікам УРВР Наталляй ГЕРАСІМОВІЧ пра стварэнне вучэбных і навуковых выданняў БДУ

Стар. 2

«МДЭІ ВЕДАЮЦЬ У СВЕЦЕ»

Размова з дырэктарам МДЭІ імя Сахарова Сяргеем МАСКЕВІЧАМ пра сучасную экалагічную адукацыю

Стар. 3

ВЯЗЫНКА-2016: ФЭЕРЫЯ ПАЭЗІІ І МАЛАДОСЦІ

Сёлета на радзіме Янкі Купалы прайшоў асаблівы злёт студэнтаў БДУ

Стар. 4

Весткі з рэктарата

БОЛЬШ за 30 распрацовак прадставіў БДУ на Міжнароднай выставе «Белагра-2016» у межах III Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі.

Тэхналогія біяфізічнай перадпаяўноўнай мікрахвалевай апрацоўкі насення сельскагаспадарчых і лекавых культур выкарыстоўваецца шэрагам гаспадарак і прадпрыемстваў Беларусі. Распрацавана ў **НДІ ядзерных праблем** ЗВЧ-абсталяванне забяспечвае апрацоўку да 1000 кг насення ў гадзіну. Аналагаў такой тэхналогіі ў Расіі і краінах СНД не існуе. **НДІ ФХП** прадставіў комплекс антысептычных сродкаў новага пакалення, прызначаных для дэзінфекцыі на прадпрыемствах харчовай прамысловасці і сельскай гаспадаркі, які вызначаецца мінімальна негатыўным уплывам на экалогію, жывёл і чалавека.

Удзел у выставе «Белагра-2016» прынялі больш за 500 кампаній з 23 краін.

***

КАМБІНАТ грамадскага харчавання БДУ атрымаў дыплом 1 ступені ў намінацыі «Найлепшы аб'ект грамадскага харчавання пры ўстанове вышэйшай адукацыі». Такое рашэнне прыняла рэспубліканская камісія, у якую ўвайшлі прадстаўнікі Міністэрства гандлю, Міністэрства адукацыі і Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі.

***

ПРАТАКОЛ аб намерах падпісаны 25 мая паміж БДУ і фінансаво-прамысловай кампаніяй «Космас – Нафта – Газ» (Расія) падчас працы 5-й Міжнароднай выставы інавацый і тэхналогій INOTEX-2016 (г. Тэгеран, Іран). Расійскі бок выявіў зацікаўленасць у супрацоўніцтве з БДУ ў галіне прыбораў і абсталявання для нафтахіміі.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Ад рукапісу да тыражу

Пятнаццаць гадоў адзначыла ў чэрвені ўпраўленне рэдакцыйна-выдавецкай работы. Пра асноўную задачу гэтай структуры – стварэнне арыгінал-макетаў вучэбных і навуковых выданняў БДУ, пра штодзённыя клопаты і святочныя радасці мы пагутарылі з начальнікам УРВР Наталляй ГЕРАСІМОВІЧ.

– Ва ўмовах эканамічнага крызісу, які ўдарыў і па кнігавыдавецкай справе, што змянілася ў рабоце УРВР? Ці стала менш кніг вышэйшай якасці?

– Якасць заўсёды аднолькавая. Мы дасканала рыхтуем тое, што выдаём. Але цяпер больш уважліва разглядаюцца праекты планаў да выдання. Наколькі запланаванае неабходна для навучальнага працэсу, колькі студэнтаў рыхтуюць па дадзеным кірунку, што ўжо выдадзена па гэтай дысцыпліне... Такім чынам колькасць выданняў памяншаецца. З'явілася і альтэрнатыва традыцыйнай кнізе – электроннае выданне. Грошай на яго падрыхтоўку трэба менш, прытым гэта таксама якасна падрыхтаваны дапаможнік, з грыфам. Між іншым, усе нашы папярковыя выданні маюць электронныя версіі, якія мы ў вызначаным парадку штомесяц перадаём у Электронную бібліятэку БДУ.

– Як ацэньваецца кніжная прадукцыя БДУ па-за межамі ўніверсітэта?

– Часта нашы кнігі адзначаюцца граматамі на Нацыянальным конкурсе «Мастацтва кнігі», а два выданні ўзялі дыплом першай ступені. У 2013 г. перамог дапаможнік па англійскай мове, а сёлета навучальны дапаможнік Deutsch прызнаны найлепшым у намінацыі «Падручнік новага стагоддзя». Здаецца, журы аддае перавагу еўрапейскай вёрстыцы, афармленню і напайненню – а гэтым якраз вылучаецца літаратура на замежных мовах. Прадстаўлялі мы нашы кнігі і на прасторы СНД, напрыклад, на конкурсах «Універсітэцкая кніга Еўразіі» (2015 г.), «Універсітэцкая кніга – 2014: сацыяльна-гуманітарныя навукі» (Казань), там многія выданні БДУ былі адзначаны дыпламамі. Прыемна, што наша ўніверсітэцкая кніга на фоне літаратуры з усёй СНД выглядае вельмі годна, і па якасці, і па разнастайнасці.

Зроблена ў СССР

Літаратура БДУ на рускай і беларускай мовах, здаецца, больш адпавядае таму, як было прынята бачыць падручнік за савецкім часам.

Пра нашу кнігу можна сказаць: «Зроблена ў СССР». Значыць, зроблена якасна, добра-сумленна. Значыць, кожны спецыяліст са свайго боку адпрацаваў кнігу. Усе коскі, усе старонкі на сваіх месцах...

Бывае, аўтар прыходзіць з рукапісам і здзіўляецца – маўляў, ну што тут яшчэ рабіць, я ўжо ўсё вычытаў, трэба друкаваць. Аўтар звычайна не здагадваецца, які вытворчы цикл павінен прайсці яго твор, каб на выхадзе атрымалася якаснае выданне. Бывае вельмі крыўдна разгарнуць кнігу вядомага аўтара – і пачыць элементарныя памылкі, якія з'явіліся там не таму, што аўтар непісьменны, а таму, што людзі, адказныя за падрыхтоўку кнігі, не зрабілі яе як належыць. Скарысталі знакамітае імя, патрэбу мець выданне пэўнага кірунку – і зарабілі грошай, не прыклаўшы асабліва намаганняў, каб кнігу адрэдагаваць.

Выйсці ў тыраж

– А што ўяўляе сабой цикл падрыхтоўкі кнігі – ад аўтарскай задумкі да здачы ў тыраж?

– Працэс выдання кніг павінен быць упарадкаваны, адладжаны. Каб не атрымалася, што сёння ў нас няма над чым працаваць, а назаўтра ўсе адразу прыбягуць з рукапісамі.

Наталля Герасімовіч (злева) і калегі: Таццяна Беланко, Наталля Акуліч, Надзея Анікеенка (намеснік начальніка), Таццяна Петрачэнка

Зрэшты, і такое здараецца... Але ў рэдактары заўсёды мусіць быць праца, для гэтага ствараецца так званы рэдакцыйны партфель. Існуе план выдання на год – ён разглядаецца на Рэдакцыйна-выдавецкім саветах БДУ, зацвярджаецца рэктарам. Аўтары, якім пашчасціла трапіць у Перспектыўны план, прадстаўляюць ва УРВР свае рукапісы з абавязковым камплектам дакументаў як сведчанне, што аўтарскі арыгінал разглядаўся на кафедрах і на факультэце, што на рукапіс маюцца рэцэнзіі спецыялістаў у адпаведнай галіне, прытым не з БДУ. Вучэбнаму выданню абавязкова патрэбна рэцэнзія адпаведнай кафедры і грыф – усе выданні вучэбнага кірунку ў БДУ выходзяць толькі з грыфам Міністэрства адукацыі або вучэбна-метадычнага аб'яднання па сваім кірунку. Гэта знак якасці – рукапіс кампетэнтнымі ўстановамі рэкамендаваны да выкарыстання ў навучальным працэсе розных ВНУ.

Усе такія аўтарскія арыгіналы з патрэбнымі дакументамі мы збіраем, разглядаем, складаем праект плана. Тыраж фарміруем з улікам запытаў нашай бібліятэкі, якая па факультэтах высявятляе патрэбу ў тым ці іншым выданні. Які планавецца аб'ём выдання, вырашаецца з дапамогай Галоўнага ўпраўлення вучэбнай і навукова-метадычнай работы, дзе высвятляецца, якая колькасць гадзін на якую дысцыпліну адведзена. Вядома, не можа быць кніга ў 500 старонак, калі дысцыпліна прадугледжвае мала гадзін. Тэхнічны рэдактар вызначае колькасць старонак адпаведна тэхнічным патрабаванням – каб атрымліваўся пэўны сшыткі ўнутры кнігі. Затым выстаўляюцца такія параметры, як фармат, каляровасць. Потым кнігу вычытваюць рэдактар, карэктар, праглядаюць тэхнічны і мастацкі рэдактары, нарэшце адбываецца вёрстка. Усе гэтыя працэсы могуць шматкроць паўтарацца, з унясеннем правак ледзь не да поўнага перапісання аўтарам свайго твора. Бо часам, пакуль аўтар уносіць праўкі рэдактараў, яму хочацца нешта перарабіць, прыходзіць нейкая ідэя – і потым перад рэдактарам фактычна новы тэкст. А колькі на вёрстыцы ўсяго пабачыш... Няма межаў удасканаленню, і гэта вельмі цікавы працэс.

«Проста так грошы БДУ не трацім»

Ёсць кнігі, якія ў чорна-белым выкананні не маюць сэнсу: выданні з картамі, касмічнымі здымкамі і г. д. Каляровасць патрабуе дадатковых сродкаў. Штогод выходзяць святочныя выданні – да юбілею кафедры, факультэта, ўніверсітэта, яны прадугледжваюць крэйданую паперу, вялікую колькасць фотаздымкаў, нестандартны фармат. Бывае, наш мастак забракоўвае большасць прадстаўленых фотаздымкаў як непрыдатныя для паліграфічнага выканання, даводзіцца пераздымаць. Усё гэта зацягвае працэс падрыхтоўкі такіх выданняў. Шмат залежыць ад таго, колькі імпаўна працу-

юць адказныя за кнігу – ёсць такія, што ўсё хутка пераробяць, мы з імі працуем камандай; трапляюцца і такія, якія лічаць, што лепей ведаюць, як нам рабіць нашу працу... У любым выпадку, проста так грошы БДУ не трацяцца. Мы падыходзім да выдаткаў разумна і з папярэднім аналізам.

– Ці рыхтуюцца зараз адмысловыя выданні да юбілею БДУ?

– Так, у серыі «Памяць і слава», прысвечанай асобам БДУ, значным для ўсёй беларускай навукі, сёлета выйшла кніга «Л. М. Шакун. Да 90-годдзя з дня нараджэння». Рыхтуецца і яшчэ адно падобнае выданне. Упершыню прадставім літаратурна-мастацкае выданне «Кветкавыя ветразі», змест якога складаць вершы сяброў клуба аматараў мастацкага слова «КЛУМБа» БДУ, гэта праект фундаментальнай бібліятэкі. Думаю, атрымаецца цікавая кніга пра дынастыю вучоных БДУ – яшчэ адзін падарунак да юбілею альма-матар.

Моўнае пытанне

– Надоечы УРВР падрыхтавала надзвычай цікавы слоўнік-мінімум лінгвістычнай тэрміналогіі на рускай, беларускай і кітайскай мовах. Як робяцца падобныя, іншамоўныя і шматмоўныя выданні? Хто іх карэктуюць?

– На кітайскай мове часта рыхтуюцца кнігі. У такіх выпадках уся надзея на аўтарскі калектыў, бо ў нас няма спецыялістаў, каб рэдагаваць і карэктаваць такія выданні. Мы займаемся іх тэхнічным афармленнем – скажам, каб практыкаванні былі аформлены ў адным ключы, каб пералікі стаялі ўсе з аднолькавымі «зорачкамі», а не абы-як.

На прастор, на шырокі прастор

– У навуковых часопісах «Веснік БДУ» і «Сацыялогія», за выпуск якіх адказвае УРВР, таксама наспявае патрэба ў «іншамоўных» спецыялістах – апошнія рэкамендацыі для гэтых выданняў прадугледжваюць шырэшае выкарыстанне англійскай мовы, стварэнне англамоўнай версіі сайта... Хто тут будзе займацца рэдактурай і карэктурой?

– Як будзе наладжана праца ў гэтым рэчышчы, пакуль дакладна не ведаю. Але мяркую, што многія аўтары і іх рэцэнзенты добра ведаюць англійскую мову, з улікам спецыфікі сваёй галіны навукі. Вялікая роля рэдкалегій, якія могуць мець аднаго англамоўнага спецыяліста... Пра гэта трэба гаварыць і думаць. Бо сёння часта маем фармальны, літаральны пераклад рускай або беларускай анатацыі на англійскую мову. Але ж англамоўная анатацыя вельмі важная: калі ў ёй замежны навуковец знойдзе тое, што яму трэба, то можа заказаць пераклад усяго артыкула. Таму англамоўная анатацыя павінна быць значна большага аб'ёму, чым сёння; у ёй павінна быць пэўная структура. А хто яе павінен рабіць – тут трэба абмяр-

коўваць, вырашаць супольна. З таго часу, як пастаўлена задача павысіць міжнародны рэйтынг нашых навуковых часопісаў, у аддзела навуковых перыядычных выданняў значна дадалася працы. Трэба ўлічваць міжнародныя выдавецкія стандарты. Адно руплівае афармленне бібліяграфічных спасылкаў чаго вартае! Бывае, не разбяраш, дзе заканчваецца назва часопіса і пачынаецца назва артыкула, на якія спаслаўся аўтар. Рэдактару даводзіцца разбірацца, шукаць у інтэрнэце, зацвярджаць праўкі з аўтарам, а тых аўтараў вялікая колькасць... Задача ўступіць у Scopus або Web of Science сур'ёзна, патрабуе ўдумлівага аналізу: а што мы, уласна, друкуем у нашых часопісах? Якаснае напайненне артыкула не выправіш «міжнародным» афармленнем. Некаторыя аўтары кажуць – вой, ды я зляпіў артыкул за вечар. Гэта крыўдна, гэта зневажае. А яшчэ нашым часопісам пільна патрэбна рэцэнзаваць, пажадана сляпое. Рэцэнзіі, якія прыносяць аўтары – цудоўныя, але мы ведаем, як яны пішуча, часам самімі аўтарамі. Не, часопіс павінен адпраўляць артыкулы, якія плануюцца ў нумар, на рэцэнзію спецыялістам у адпаведных сферах. Ёсць рэцэнзаваць – ёсць навуковы часопіс. Гэта доўгі шлях, але ён пасільны, калі будзе жаданне абодвух бакоў, і аўтараў, і рэдкалегій. А мы, УРВР, толькі выканаўцы.

Кадры рашаюць

Задача УРВР – якасная падрыхтоўка арыгінал-макета, які потым, стаўшы кнігай, будзе служыць студэнтам, прытым не толькі ў БДУ. Мы робім макет з таго, што нам прадставілі. Але нашы супрацоўнікі не раўнадушныя да таго, што робяць. Не проста заганаюць артыкул ці кнігу ў фармальныя рамкі, а сапраўды цікавіцца, задаюць аўтарам пытанні, калі бачаць, што нешта не стыкуецца.

– Гонар ўпраўлення складаюць, вядома, заслужаныя работнікі. А як з маладымі? Калі падбіраеце рэдактараў, якія якасці найперш улічваеце? Ці можна «дываваць» рэдактара ў працэсе работы?

– Рэдактара выхваць складаюць. Лічу: або чалавеку дадзена бачыць тэкст, адразу ўвесь, і разумець, што ў ім не так ці што можа быць палепшана, або гэтага не дадзена. Калі падбіраю рэдактараў, вызначальным бывае, ці можа кандыдат рэдагаваць тэксты на беларускай мове, ці заўважае «злёты» непатрэбныя словы, награвашчванні і велягурывасці, якія часта вылучаюць псеўданавуковыя стыль, ці можа выправіць шматлікія паўторы, ці бачыць структуру главы, артыкула, усёй кнігі. Яшчэ важна, каб чалавек быў ветлівы, уважлівы, уседлівы, руплівы – усё гэта бачна на першым жа сумоўі.

– Ці маецца «цякучка» кадры?

– Ёсць людзі, якія вельмі доўга працуюць у нашым ўпраўленні. А моладзь, адпрацаваўшы два гады, сыходзіць шукаць вялікі заробкі. Як правіла, рэдка хто знаходзіць... Былі выпадкі, калі людзі, сшышоўшы, праз некаторы час вярталіся да нас – гэта прыемна. Значыць, у нас ёсць нейкая стабільнасць. Бо і сама паспрабавала працаваць у іншым выдавецтве – але мне спадабалася, што ў БДУ якасці работы, якасці кнігі надаецца такая вялікая ўвага.

– УРВР налічвае каля 40 чалавек – ці робяцца нейкія захады, каб здружыць супрацоўнікаў? Зразумела, у сяброўскай супольнасці лепей працуюць...

– Мы заўсёды ўсе дні народзін адзначаем разам. Купляем для імянінніка торт, цукеркі і невялічкі падарунак, ладзім гарбату. Натуральна, святы з'ядноўваюць. Нядаўня святкаванне юбілею нашага ўпраўлення аб'яднала ўсіх – нават тых, хто спярша не дужа хацеў «аб'ядноўвацца». У нас атрымалася сяброўская сустрэча, падчас якой кожны супрацоўнік атрымаў сваю арыгінальную падзяку. Людзі розныя, людзі цікавыя, добрасумленныя і, да таго, з пачуццём гумару – без яго рэдактару немагчыма.

Гутарыла
Маргарыта АЛЯШКЕВІЧ

Міжнародны дзяржаўны экалагічны інстытут (МДЭІ) імя Сахарова, які ўваходзіць у склад БДУ, адрозніваецца асабліва цесным супрацоўніцтвам са шматлікімі замежнымі ўніверсітэтамі, працай у замежных праектах і праграмах.

Свой міжнародны статус інстытут падцвердзіў яшчэ раз, выступаючы ўдзельнікам і каардынатарам праграмы Tempus EсоBRU. У дырэктара МДЭІ **Сяргея МАСКЕВІЧА** мы даведліся, якія сэнныя задачы ставіць перад сабой інстытут у пытаннях экалагічнай адукацыі і як рыхтуе студэнтаў да працы па спецыяльнасці.

– Сяргей Аляксандравіч, што такое Tempus EсоBRU?

– Гэта навуковы праект, асноўная мэта якога заключаецца ў распрацоўцы і рэалізацыі адукацыйных праграм у сферы экалагічнай адукацыі для настаўнікаў і выкладчыкаў ВНУ Беларусі, Расіі і Украіны. З ініцыятывай арганізацыі гэтай праграмы выступілі нямецкія калегі. І вось ужо на працягу трох гадоў мы сустракаемся і абмяркоўваем прапановы па фарміраванні экалагічных кампетэнцый спецыялістаў пасродкам дыстанцыйнага навучання. Праект адзін. Праграмы розныя. На апошняй сустрэчы кожнай краінай былі прадстаўлены розныя праекты, Беларусь разам са сваімі партнёрамі – Украінай і Расіяй – прэзентавала свой.

Наступным крокам праекта EсоBRU стане падтрымка сістэмы мабільнасці выкладчыкаў ВНУ і настаўнікаў школ. Тут важна запусціць механізм сеткавага ўзаемадзеяння ўсім партнёраў па праекце для эфектыўнай дзейнасці выкладчыкаў у галіне экалагічнай адукацыі.

– У чым жа сутнасць праекта EсоBRU «Экалагічная адукацыя для Беларусі, Расіі і Украіны»?

– Праект вельмі актуальны, тут

МДЭІ ведаюць у свеце

Сяргей Маскевіч

многа ўдзельнікаў, таму патрабуецца доўгая і напружаная праца. Спачатку трэба было зразумець, на якім узроўні знаходзіцца экалагічная адукацыя педагогаў. Потым распрацаваць праграмы, асноўная мэта якіх фарміраванне экалагічных кампетэнцый выкладчыкаў. І самае галоўнае – прадумаць, як яе рэалізаваць.

Рэалізацыя пастаўленых задач магчыма праз сістэму павышэння кваліфікацыі, якая існуе, але ў дыстанцыйнай форме. Вось гэта і складае прадмет праекта, калі навукоўцы-экалагі з розных краін ў межах праекта наведваюць ВНУ, знаёмяцца з прапановамі праграм па дыстанцыйным навучанні, спрабуюць зразумець, якія курсы могуць быць самымі лепшымі.

Удзельнікі праекта «Экалагічная адукацыя для Беларусі, Расіі і Украіны» пастаянна сустракаюцца. Толькі за гэты навучальны год яны чатыры разы збіраліся, абменьваліся думкамі, знаёміліся з напра-

цоўкамі і слухалі даклады. Сустрэчы праходзілі ў Германіі, Украіне, зараз праходзяць у Беларусі.

– Што прапанавалі сахараўскія спецыялісты?

– Мы распрацавалі курсы для педагогаў павышэння кваліфікацыі ў галіне экалагічнай адукацыі. Іх пратэсціравалі, запрасіўшы з Мінска і Мінскай вобласці настаўнікаў і выкладчыкаў, зацікаўленых у гэтым эксперыменце. Той, хто вядзе адпаведныя прадметы ў школе (напрыклад біялогію), працуе ў інстытутах развіцця адукацыі, пазнаёміўся з нашымі курсамі, якія распрацавалі канкрэтна прафесары нашага інстытута.

Дарэчы, водгукі былі толькі станоўчыя. Зараз мы актыўна працуем над тым, каб гэтыя курсы дыстанцыйнага навучання сталі часткай праграм павышэння кваліфікацыі, якія праводзяць у нас Акадэмія паслядыпломнай адукацыі, рэгіянальныя цэнтры развіцця адукацыі. Туды будуць перададзены нашы распрацоўкі, якімі яны змогуць карыстацца і супрацоўнічаць з аўтарамі па ўдасканаленні іх курсаў. Праз гэты механізм, які пачаў працаваць па ўсёй Еўропе, сапраўды можна зрабіць вельмі і вельмі многае ў развіцці экалагічнай адукацыі, у фарміраванні экалагічных кампетэнцый.

– У Сахараўскага інстытута шмат замежных партнёраў. Ці праходзяць выкладчыкі і студэнты стажыроўку за мяжой?

– Так, нашых выкладчыкаў і студэнтаў добра ведаюць за мяжой. Бо партнёраў у нас сапраўды многа. І праграма Tempus адна са шматлікіх. У рамках дадзенай праграмы ў інстытуце рэалізуецца таксама праект «Бяспека чалавека (ахова навакольнага асяроддзя, кантроль якасці прадуктаў харчавання, ахова здароўя, сацыяльна-прававая абарона) на тэрыторыях, пацярпелых ад радыяктыўнага забруджвання». Наладжана супра-

цоўніцтва з рознымі краінамі: Нарвегія, Германія, ЗША, Італія, Сербія, Балгарыя, Польшча, Іспанія, Армэнія, Швецыя, Іран, Індыя, Расійская Федэрацыя. Толькі што вярнуліся групы студэнтаў з універсітэта Нові Сад (Сербія) і Обнінскага інстытута атамнай энергетыкі (РФ). Зараз наступныя групы студэнтаў накіроўваюцца ў навучальныя ўстановы Балгарыі.

– Калі інстытут міжнародны, значыць, і мовы тут вывучаюцца на павышаным узроўні?

– Безумоўна. Студэнты абавязкова ў межах навучальнага працэсу вывучаюць дзве замежныя мовы: англійскую і яшчэ адну па выбары. Прычым другая мова ідзе не ў рамках нейкага факультатыва, а прапісана ў вучэбным плане. Робіцца ўсё, каб выпускнікі свабодна валодалі замежнымі мовамі.

– «Медыцынская фізіка», «медыцынская экалогія»... Гэтыя спецыяльнасці амаль экзатычныя. Дзе могуць працаваць будучыя прафесіяналы?

– Спецыяльнасць «медыцынская фізіка» ў асноўным арыянтавана на працу ў медыцынскіх установах. Па дадзенай спецыяльнасці яшчэ выпуску не было. Гэту прафесію атрымаць пакуль што можна толькі ў нас. І зараз адкрываецца двухгадовая магістратура.

У апошні час вельмі хутка ўдасканальваюцца медыцынскія апараты і тэхналогіі дыягнастычнага і лячэбнага накірункаў. Выкарыстоўваецца сур'ёзная тэхніка, якая патрабуе вельмі прафесійнага абыходжання. І вельмі часта ўзнікае неабходнасць кансультацыі як для інтэрпрэтацыі нейкіх вынікаў, так і для забеспячэння эксплуатацыі ўсім магчымым сучаснай апаратуры. Для гэтага нашы студэнты вывучаюць фізіку, а таксама прадметы медыцынскага профілю.

Выпускнікі спецыяльнасці «медыцынская экалогія» патрэбны на

прадпрыемствах і ва ўстановах аховы здароўя. Гэта праца ў цэнтрах гігіены і эпідэміялогіі, заводскіх, вытворчых і навукова-даследчых лабараторыях, дзе нашы спецыялісты ў якасці біялагаў-экспертаў дапамагаюць лекарам выконваць біялагічныя даследаванні, займаючыся аналізам біялагічных матэрыялаў, маніторынгам навакольнага асяроддзя.

– А за мяжой такія спецыяльнасці наогул ёсць?

– Медыцынская фізіка з'явілася як спецыяльнасць у Еўропе толькі гадоў 10 таму. Апошнім часам яна атрымала распаўсюджанне і ў Расіі. Можна сказаць, што гэта адна з самых запатрабаваных спецыяльнасцяў сучаснасці і будучыні, якая звязана з вельмі хуткім развіццём тэхналогій аховы здароўя. Паняцце «ядзерная медыцына» шырока выкарыстоўваецца. Цэнтры ядзернай медыцыны ўжо працуюць ў розных краінах. Сучасны цэнтр ядзернай медыцыны будзе ў Мінску, таму ёсць рэальная запатрабаванасць фізікаў у медыцыне. Адсюль і вельмі сур'ёзнае стаўленне да гэтай спецыяльнасці.

– Бачна, што МДЭІ актыўна выступае на міжнароднай сцэне. Чым яшчэ ганарыцца ўніверсітэт?

– Нашы спецыялісты і выкладчыкі прымалі самы непасрэды ўдзел у падрыхтоўцы заканадаўчых актаў і кадраў для аднаўляльнай энергетыкі, звязанай з выкарыстаннем энергіі сонца, ветру, біяэнергетыкі. У тым ліку, дзякуючы нашаму інстытуту, з'явіліся цэнтры экалагічнай адукацыі.

Заўсёды ў нашай навучальнай установе працавалі і працуюць спецыялісты, якія прафесійна займаюцца рознымі пытаннямі аховы навакольнага асяроддзя, фарміруюць адпаведны светапогляд у грамадстве.

Гутарыла
Таццяна МОРВА

ПРАЕКТЫ

Навукоўцы канстатуюць нармалізацыю дыялогу Беларусі і ЕС

Другая міжнародная канферэнцыя «Еўрапейскі саюз і Рэспубліка Беларусь: перспектывы ўзаемадзеяння», прайшла 2 чэрвеня пад эгідай Цэнтра даследаванняў Жана Манэ БДУ.

Першая канферэнцыя прайшла ў 2014 годзе. Сёлета мерапрыемства адкрылі рэктар акадэмік **Сяргей Абламейка**, кіраўнік аддзела палітыкі, прэсы і інфармацыі Прадстаўніцтва Еўрапейскага саюза ў Беларусі **Джым Казенс** і кіраўнік упраўлення агульнаеўрапейскага ўзаемадзеяння Міністэрства замежных спраў нашай краіны **Дзяніс Сідарэнка**. Апошні, у прыватнасці, адзначыў, што з-за пагрозы тэрарызму, наркатрафіку, гандлю людзьмі Беларусь мае патрэбу ў шчыльным супрацоўніцтве з усімі суседзьмі, у тым ліку і з Еўрапейскім саюзам. Але важна разумець безгрунтоўнасць падыходу да нашай краіны «або вы з намі, або супраць нас». «Мы хочам прайсці гэты шлях пабудовы адносін з двума вялікімі суседзьмі, знайшоўшы такі баланс узаема-

дзеяння, які стане прыкладам для іншых краін рэгіёна, паказажа магчымасць паспяховага пазіцыянавання», – адзначыў дыпламат.

«Папярэдняя канферэнцыя, – распавёў нам кіраўнік Цэнтра даследаванняў Жана Манэ БДУ **Уладзімір Астапенка**, – праводзілася ў зусім іншых палітычных умовах. Тады пра актыўныя дзеянні з Еўрапейскім саюзам мы нават не размаўлялі. У лютым былі знятыя санкцыі, і пачалася нармалізацыя дыялогу. Таму канферэнцыя асабліва дарэчная, каб праглядзець усе аспекты ўзаемаадносін з Еўрапейскім саюзам і зрабіць практычныя рэкамендацыі. Думаю, што гэта не апошняя канферэнцыя, бо акадэмічная цікавасць да гэтай тэмы не згасе».

Эксперты ў галіне еўрапейскай інтэграцыі з Беларусі, Казахстана, Расіі, а таксама Вялікабрытаніі, Бельгіі і Польшчы абмеркавалі пытанні знешняй палітыкі, сацыяльна-эканамічнага развіцця, прававога рэгулявання, развіцця супрацоўніцтва ў гуманітарнай сферы.

На канферэнцыю былі запрошаныя прадстаўнікі беларускіх і замежных ВНУ. Ад БДУ на пленарным пасяджэнні выступілі загадчык кафедры канстытуцыйнага права юрыдычнага факультэта **Рыгор Васілевіч**.

Ён распавёў пра гісторыю і сучаснасць Беларусі як сацыяльнай дзяржавы і параўнаў асноўны закон нашай краіны з ірландскай і іспанскай канстытуцыямі. Прадставіць вопыт узаемаадносін Казахстана і ЕС з Астаны прыляцела дырэктар Інстытута прававых даследаванняў Казахскага дзяржаўнага юрыдычнага ўніверсітэта **Сара Ідрышава**. Адлігу паміж Еўрапейскім саюзам і Беларуссю канстатаваў прафесар **Стывен Блокманс** з Цэнтра даследаванняў еўрапейскай палітыкі (Бельгія). Скончыў шэраг пленарных дакладаў суддзя Суда ЕАЭС **Дзяніс Колас**. Дыялог працягнулі на ФМА ў межах чатырох секцый: «Знешняя палітыка ЕС», «Сацыяльна-эканамічная палітыка ЕС», «Правое рэгуляванне ў ЕС», «Супрацоўніцтва ў гуманітарнай сферы ў ЕС». Будзе апублікаваны зборнік тэзісаў.

Канферэнцыя ладзіцца па праекце імя Жана Манэ, які быў галоўным ідэолагам еўрапейскай інтэграцыі. З 2001 г. праект распаўсюджваўся па ўсім свеце і зараз ахапіў 68 краін на пяці кантынентах. Яго мэта – падтрымаць вывучэнне еўрапейскага права і еўрапейскай інтэграцыі праз вылучэнне грантаў даследчыкам і выкладчыкам ВНУ.

Віталь АРЭШКА

АБ'ЯВЫ

**ІНСТЫТУТ БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖМЕНТУ
Тэхналогій БДУ
АБ'ЯВЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ
ПАСАД:**

ЗАГАДЧЫКА КАФЕДРЫ бізнес-адміністравання,
ПРАФЕСАРА кафедры лагістыкі,
ДАЦЭНТЫ кафедры бізнес-адміністравання,
бізнес-камунікацыі, лагістыкі, менеджменту
тэхналогій, інавацыйнага кіравання,
СТАРШАГА ВЫКЛАДЧЫКА кафедры бізнес-адміністравання, лагістыкі, менеджменту тэхналогій, інавацыйнага кіравання,
ВЫКЛАДЧЫКА кафедры бізнес-камунікацыі.
Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня
апублікавання аб'явы.
Адрас: г. Мінск, вул. Маскоўская, 5, каб. 210,
тэл. 2007863.
E-mail: oopruk@sbmt.by, www.sbmt.by.

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Пра XXII міжнародныя Кірыла-Мяфодзьеўскія чытанні БДУ – soyuz.by (17.05), rumol.org (24.05).

Выстава прац скульптара **Аляксандра Батвінкі** прайшла ў БДУ – megacat.by (26.05), minknews.by (30.05), БТ-1 (06.06).

Двухгадовая магістратура на англійскай мове па спецыяльнасці «Кіраванне ў рэальным сектары эканомікі» – sputnik.by (31.05), АНТ (11.06), БелТА, Tut.by (26.05).

Пра вынікі ўступнай кампаніі–2016 ў Ліцэй БДУ – interfax.by, sputnik.by, minknews.by (01.06), zviazda.by, «Звязда» (02.06).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Май. 1976 год. Цудоўнае надвор'е. Па вуліцах Мінска крочыць грамада вясёлых, бадзёрых маладых людзей. Відавочна, што яны захопленыя нейкай сумеснай дзейнасцю, бо на іх тварах ззяюць усмешкі, іх вочы гараць. «А хто там ідзе, а хто там ідзе ў агромністай такой грамадзе?» Студэнты філфака БДУ! Яны збіраюцца ў Вязынку, на радзіму песняра Беларусі – Янкі Купалы, каб ушанаваць яго памяць, а таксама файна правесці час сярод сяброў, надыхацца духмяным паветрам і палюбавацца прыгожымі краявідамі.

Мінула шмат гадоў. Многае змянілася, але і сёння Вязынка – феерыя паэзіі, натхнення, маладосці, і так жа, як і раней, яна прыцягвае ўвагу і філолагаў, і студэнтаў іншых факультэтаў БДУ.

Вязынка штогод збірае вялікую колькасць філфакаўцаў і іх сяброў. Вось і сёлета 21 мая ў вёсачцы пад Маладзечнам стаяў вясёлы гоман. Акрамя студэнтаў філфака, мерапрыемства наведвалі навучэнцы гістфака, юрфака, геафака, хімфака, ФМА, ФФСН. Удзельнікамі «Вязынка – 2016» сталі і іх дэканы. Упершыню ў госці да філолагаў у Вязынку завіталі курсанты ваеннага факультэта Беларускай дзяржаўнай акадэміі авіяцыі.

Свята традыцыйна пачалося з выканання студэнтамі гімна *Nau deamur*. Пасля на імпрэвізаваную сцэну ля хаты Янкі Купалы выйшлі бадзёрыя вядучыя – Вікторыя Міхеенкава і Раман Бабака паведамілі, што сёлета Вязынка сімвалічная па многіх прычынах. Па-першае, 2016 год абвешчаны «Годам культуры» ў Беларусі. Па-другое, сёлета адзначаецца 95-годдзе з дня заснавання БДУ. Па-трэцяе, год знамянальны яшчэ і двойным юбілеем самой Вязынка: першы злёт студэнтаў-філолагаў адбыўся на радзіме песняра ў 1976 годзе, а ў 2006 годзе адроджаная акцыя набыла статус агульнаўніверсітэцкай. Больш за тое, 100 гадоў таму Янка Купала ўзяў шлюб з Уладзіславай Станкевіч, якая стала яго вернай спадарожніцай на ўсё жыццё.

Павіталі ўдзельнікаў мерапрыемства піянеры і ветэраны «вязынкаўскага руху»

Вязынка – 2016: феерыя паэзіі, натхнення, маладосці

Дэканы Віктар Шадурскі, Вадзім Гігін, Сяргей Балашэнка і Сяргей Ходзін чытаюць купалаўскую «Спадчыну»

старшыня міжнароднага фонду імя Янкі Купалы, вядучы купалазнаўца, прафесар *Вячаслаў Рагойша* і дацэнт кафедры гісторыі беларускай літаратуры БДУ *Уладзімір Кароткі*. Яны аддалі даніну памяці беларускаму песняру, падкрэслілі значэнне яго дзейнасці для развіцця не толькі нацыянальнай культуры, але і менталітэту беларусаў, а таксама падзяліліся ўласнымі ўспамінамі пра ранейшыя Вязынка і пажадалі юнакам і дзяўчатам і далей прыязджаць на радзіму Янкі Купалы, каб адпачыць душой і целам.

Павіталі удзельнікаў мерапрыемства праектар БДУ па навуковай рабоце *Васіль Сафонаў*. Дэканы юрыдычнага, гістарычнага факультэтаў, факультэта міжнародных адносін і факультэта філасофіі і сацыяльных навук выказалі захапленне каларытам Вя-

зынка і зачыталі супольна знакамiты купалаўскі верш «Спадчына».

Распачаўся канцэрт. На сцэну выходзілі студэнты філалагічнага факультэта і прадстаўлялі свае творчыя нумары – вершы, песні. Курсанты Беларускай дзяржаўнай акадэміі авіяцыі ўразілі прысутных сваім баявым мастацтвам. Сапраўдны фурор выклікалі выступленні нашых замежных сяброў. Студэнты з Туркменістана пад кіраўніцтвам старшага выкладчыка кафедры англійскага мовазнаўства *Марыяны Груздзіловіч* выканалі беларускія народныя песні «Позірк дзявочы» і «Кацілася чорная галка». Навучэнцы з Кітая парадавалі глядачоў пранікнёным выкананнем знакамiтага твора ансамбля «Песняры» – «Белавежская пушча», а таксама прадставілі танец «Удзячнае сэрца», прысвечаны Беларусі і БДУ.

Пасля канцэрта ўсе рушылі да помніка Янку Купалу, дзе адбылося ўскладанне кветак. А затым «вязынкаўцы» дружна пакročылі на «гару Парнас», дзе іх ужо чакала насычаная праграма – турсыяжына, пенальці дэкану, валебол і іншыя цікавосткі, а таксама смачная «каша ад рэктара».

Удзельнікі свята вярталіся дадому з новымі сіламі, узрушанымі і задаволенымі. Гэта не дзіўна, бо сама атмасфера Вязынка прасякнута духам паэзіі, абуджае да творчасці. Маляўнічыя краявіды, у якія быў улюбёны Янка Купала, не могуць пакінуць абыякавымі маладых і натхнёных спадчынікаў пісьменніка. Хто ведае, можа, пасля Вязынка беларуская літаратурная скарбонка папоўніцца новымі імёнамі?..

Надзея ДЗЯМІДКА

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

Падрабязнасці, фота і відэа gazeta.bsu.by

«Студэнцкі лідар: жыццё навідавоку»

Паняцце лідарства ў БДУ актуальнае заўсёды. І пачынаецца яно са студэнцкага самакіравання.

Бо ўніверсітэт – гэта першае ўсвядомленае месца самавыяўлення, пошукаў сваёй ролі ў камандзе і рэалізацыі ідэй. Чым больш гэтых ідэй, тым большую колькасць людзей хочацца пацягнуць за сабой, каб усё паспець. І тут трэба памятаць: быць лідарам – гэта ў першую чаргу вялікая адказнасць, а ўжо потым павага і радасць перамог.

Для тых, хто быў гатовы ўзяць адказнасць за сваю каманду і эфектыўна выкарыстоўваць студэнцкі час на карысць універсітэта, пагрузіцца ў плённую і цікавую вучобу з прафесійнымі трэнерамі і

спікерамі, узімку стартвала школа актыўнага БДУ «Студэнцкі лідар: жыццё навідавоку». Упершыню фармат навучання студэнцкага актыву склаў цэлыя тры месяцы.

На адкрыцці школы рэктар *Сяргей Абламейка* адзначыў: «Раней мы заўважалі лідараў на 4–5 курсах, цяпер усё хутка змяняецца, і мы абавязаны знайсці вас ужо на першым-другім, у тым ліку і ў сувязі з пераходам на 4-гадовае навучанне». Праектар па вучэбна-выхаваўчай рабоце і сацыяльных пытаннях *Уладзімір Сувораў* нагадаў, што ацэнка эфектыўнай працы заснавана не толькі на ўдасканаленні сябе як лідара, але і на выніковасці працы ўсёй каманды.

Кожныя два тыдні, а ў апошні месяц і кожны тыдзень з прычыны з'яўлення новых тэм і запрашэння спікераў выступіць яшчэ і яшчэ раз, нашы вучні ўсмоктвалі веды па сапраўды прадуманай праграме школы актыўнага БДУ. 16 спікераў, прафесіяналаў сваёй справы ў сферах маркетынгу, кіравання персаналам, фандрэйзінгу, асобнага росту, кіравання праектамі, коучынгі і шматлікага іншага далі пэўныя парады, правяралі медыцы і падзяліліся сваім досведам з нашымі навучэнцамі. Гэтыя

тэмы былі аб'яднаны ў тры блокі: праца над сабой, усведамленне сябе як лідара і праца з лідарскімі якасцямі; дынаміка развіцця каманды і вывучэнне ўнутраных працэсаў ад станаўлення да функцыянавання групы як адзінага механізму; вывучэнне карысных прылад і эфектыўных падыходаў да дасягнення вынікаў у камандзе.

25 студэнтаў 1–3 курсаў былі абраны для навучання па матывацыйных лістах. Адною з умоў адбору была наяўнасць сваёй каманды, у якой і меркавалася замацаванне атрыманых ведаў: навучальнай групы, універсітэцкай аб'яднанні, арганізацыі. Да кожнага удзельніка школы актыўна быў прыстаўлены ментар з упраўлення выхаваўчай працы з моладдзю, задачай якога было дапамагачь сваім падапечным у дасягненні іх лідарскіх мэт. А ў адмысловых дзённіках студэнты маглі адзначаць свае поспехі, планавалі далейшую працу са сваёй камандай і канспектавалі атрыманую падчас трэнінгаў веды.

Для тых, хто не патрапіў у першы набор школы актыўнага БДУ, выпускаліся відэадазвеннікі і напаяўляліся карыснымі матэрыяламі сацыяльнай сеткі (vk.com/leaderbsu).

Усе тры месяцы праляцелі хут-

ка, студэнты атрымалі веды па прамоўніцкім майстэрстве, мэтапакладанні, тайм-менеджменце, камандаўтварэнні, кіраванні стрэсам, дэлегаванні паўнамоцтваў і шмат чым іншым. Заняткі праходзілі заўсёды жыва і з элементамі інтэрактыву.

Па выніковым апытанні 84 % удзельнікаў адзначылі станоўчыя змены ў школе актыўнага БДУ, 80 % гэтыя змены звязваюць з вынікамі ўдзелу ў школе актыўнага. У 80 % з'явіліся новыя мэты ў жыцці. 196 % адзначылі важнасць і неабходнасць такіх праектаў у будучыні.

Хтосьці са студэнтаў за гэты час падняў свой прафесійны ўзровень і стаў старшынёй моладзевай арганізацыі свайго факультэта, хтосьці прыцягнуў увагу студэнтаў і супрацоўнікаў да адкрыцця новага кірунку ў спорце і прадстаўлення БДУ на найбліжэйшай універсіядзе ў гэтым відзе спорту. Удзельнікі адзначылі з'яўленне большай упэўненасці і матывацыі да дасягнення ранейшых і, што немалаважна, новых мэт у жыцці. Бо самая галоўная перамога – перамога над сабой, самае галоўнае параўнанне – параўнанне сябе сучаснага з сабой у мінулым.

Задача школы актыўнага БДУ – выявіць, навучыць і даць усе ўмовы для станаўлення лідараў, гатовых з бляскам у вачах і верай у душы ствараць новае, яшчэ лепшае ў родным універсітэце, працягваючы паважаць традыцыі. Менавіта такіх выпускнікоў школа актыўнага БДУ атрымала ў выніку. Будзем чакаць поспехаў нашых выпускнікоў.

Водгукі ўдзельнікаў

Архіпенка Аляксандра, ФРКТ, 1 курс: «Зараз я навучылася планаваць час, умею лепш разбірацца ў людзях і ўваабляць свае ідэі!»

Несцяронак Глеб, ФПМІ, 1 курс: «Мне ўдалося стварыць пазітыўную атмасферу ў сваёй навучальнай групе, дапамагчы аднагрупнікам стаць лепшымі!»

Краўчанка Вольга, ДІКСТ, 2 курс: «Пасля школы актыўнага БДУ перасэнсавала сваё жыццё, стала ставіць мэты і імкнуцца іх дасягаць!»

Заблоцкая Лідзія, Інстытут журналістыкі, 1 курс: «У савецкіх студэнтаў мы прыдумалі некалькі цікавых праектаў, знайшлі шлях іх рэалізацыі. Я хачу зрабіць свой унёсак у паспяховае развіццё нашага самакіравання».

Наталля КАПАЦЭВІЧ

